

**UCHWAŁA NR 34/VI/19
RADY GMINY NOWA BRZEŹNICA**

z dnia 5 marca 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019 - 2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 17 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (t.j.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.) uchwala się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2019 - 2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Nowa Brzeźnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Sterczewska

Załącznik do uchwały Nr 34/VI/19

Rady Gminy Nowa Brzeźnica

z dnia 5 marca 2019 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
Gminy Nowa Brzeźnica
na lata 2019 - 2025

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp. Założenia strategii.....	s. 3
2.	Diagnoza problemów społecznych gminy Nowa Brzeźnica.....	s. 5
	2.1. Charakterystyka gminy.....	s. 5
	2.2. Analiza SWOT	s. 11
	2.3. Problemy społeczne w perspektywie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	s. 13
	2.4. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Nowa Brzeźnica.....	s. 19
	2.5. Podmioty pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych.....	s. 19
3.	Cele strategiczne.....	s. 20
	3.1. Pomoc dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin najuboższych i dotkniętych dysfunkcją.	s. 20
	3.2. Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy. Aktywizacja społeczna i zawodowa.	s. 21
	3.3. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.	s. 22
	3.4. Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Promocja zdrowia.....	s. 24
	3.5. Pomoc rodzinom zagrożonym kryzysem rodzinnym – przemoc w rodzinie	s. 25
	3.6. Podniesienie poziomu integracji społecznej w gminie.....	s. 26
4.	Monitoring strategii.....	s. 27
5.	Uwagi końcowe.....	s. 28

1. WSTĘP. ZAŁOŻENIA STRATEGII

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi podstawę do realizacji wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu dokonania zmiany lub poprawy tych stanów rzeczy i zjawisk występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Dokument ten charakteryzuje w szczególności działania instytucji rozwiązujących kwestie społeczne, które podejmowane są dla poprawy warunków i zaspokojenia potrzeb mieszkańców i ich rodzin.

Okres transformacji, oprócz niewątpliwie pozytywnych, zaowocował także niekorzystnymi dla społeczeństwa zmianami. Stopniowe odchodzenie od modelu państwa opiekuńczego wywołało takie zjawiska, jak:

- rozwarstwienie społeczne;
- marginalizacja (wykluczenie) wielu jednostek i dużych grup społecznych;
- obniżenie standardu życia polskich rodzin;
- nierówności społeczne w dostępie do pracy, edukacji, kultury i lecznictwa.

W związku z tym przed samorządami stanęło zadanie, którego nie można zaniechać - jest nim konieczność strategicznego rozwiązywania problemów społecznych zmarginalizowanych środowisk, osób, rodzin i grup społecznych, przywrócenie ich społeczeństwu, jako jego pełnoprawnych członków.

Współcześnie rola państwa w zakresie polityki społecznej powinna realizować się w takich obszarach jak:

- Poprawa położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- Prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- Przewidywanie zagrożeń społecznych;
- Dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych;
- Rozciągnięcie zadań polityki społecznej na instytucje pozarządowe;
- Określenie publicznych funduszy celowych i administrowanie nimi;
- Określenie zadań w zakresie socjalnej funkcji państwa.

Nie bez znaczenia jest przystąpienie Polski do struktur Unii Europejskiej, dlatego

podstawę wszelkich działań stanowią cele odnoszące się do trzech obszarów:

- polepszenia warunków życia, pracy i kształcenia;
- prawa do zatrudnienia i prawo do wykształcenia;
- stworzenie systemu zabezpieczenia społecznego.

Realizacja tych celów oparta jest na zasadach socjalnych wspólnoty:

- zasadzie subsydiarności,
- zasadzie osobistej wolności,
- zasadzie solidarności.

Ogólnie akceptowanymi wartościami współczesnej polityki społecznej, które powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w strategii, są:

- bezpieczeństwo socjalne, tzn. gwarancja dochodów i usług na wypadek pojawienia się tzw. ryzyka socjalnego (choroba, bezrobocie, niepełnosprawność itp.),
- wiara w zasoby ludzkie, a więc inwestycje w człowieka, tj. tworzenie równych szans rozwoju dla ludzi,
- pokój społeczny, traktowany jako wartość podstawowa dla utrzymania harmonijnej współpracy i współżycia między ludźmi (redystrybucja dochodu narodowego na rzecz grup dysfunkcyjnych jak i dialogu społecznego),
- życie rodzinne – uznanie rodziny za podstawową instytucję społeczną.

Jest kilka mechanizmów powstawania problemów społecznych. Są nimi przede wszystkim:

- dezorganizacja społeczeństwa,
- gwałtowna zmiana społeczna,
- opóźnienia kulturowe,
- przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania,
- złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych,
- dysfunkcjonalność instytucji społecznych,
- dominacja niektórych grup społecznych, eksploatacja, wyzysk,
- nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna,
- złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych,
- nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

W opracowaniu lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wysoce przydatne może być pojęcie deinstytucjonalizacji w pomocy społecznej, gdzie pomoc winna:

- służyć życiowemu usamodzielnianiu się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem,

- umacniać rodzinę,
- być w możliwie najszerszym zakresie zapewniona w społeczności lokalnej.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to względnie trwały wzór interwencji społecznej podejmowanej w celu poprawy tych stanów rzeczy, które oceniane są negatywnie.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem precyzującym priorytety działań w sferze polityki społecznej w latach 2019-2025 w gminie Nowa Brzeźnica. Określa ona cele główne podporządkowane misji, jaką jest poprawa jakości życia mieszkańców naszej gminy oraz tworzenie warunków odpowiadających godności człowieka. Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowa Brzeźnica została sporządzona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy na podstawie rozeznania środowiska przez pracowników socjalnych oraz przy wykorzystaniu własnych materiałów sprawozdawczych, jak i materiałów sporządzonych przez komórki Urzędu Gminy, jednostki administracji publicznej (Powiatowy Urząd Pracy w Pajęcznie, Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowej Brzeźnicy i placówki oświatowe z terenu gminy Nowa Brzeźnica).

W oparciu o uzyskane informacje i materiały został przygotowany dokument, który pozwoli na racjonalizację lokalnej polityki społecznej oraz wskaże obszary, które w najbliższym czasie powinny stać się przedmiotem szczególnej troski ze strony władz lokalnych.

2. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY NOWA BRZEŹNICA

2.1. Charakterystyka gminy.

Obszar gminy Nowa Brzeźnica położony jest na pograniczu nizin środkowopolskich i wyżyn Polski południowej w zasięgu dwóch regionów: Wyżyny Wieluńskiej i Niecki Wołoszańskiej. W nowym podziale administracyjnym obowiązującym od 01.01.1999 roku gmina Nowa Brzeźnica zajmuje południową część województwa łódzkiego i położona jest w powiecie pajęczańskim. Administracyjnie graniczy z następującymi gminami powiatu pajęczańskiego: od strony północnej z gminami Strzelce Wielkie i Pajęczno, od strony południowej z gminami Kruszyna i Mykanów wchodzącymi w skład powiatu częstochowskiego, od strony wschodniej z gminą Ładzice wchodzącą w skład powiatu radomszczańskiego, natomiast od strony zachodniej z gminami Miedzno i Popów wchodzącymi w skład powiatu kłobuckiego.

Przez gminę Nowa Brzeźnica przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie oraz jednotorowa linia kolejowa, jak również w pobliżu granic gminy przebiega trasa szybkiego ruchu A 1.

O powstaniu Brzeźnicy materiały źródłowe pochodzą z XIII wieku, a dokument pisany z 1287 roku. W 1872 roku Brzeźnica została gminą i po burzliwych dziejach historycznych oraz reformach administracyjnych pozostaje nią do dziś.

W Brzeźnicy urodził się Jan Długosz wielki polski kronikarz, historyk oraz dyplomata. Jego ojciec Jan z rodu Wieniawa, ziemianin, pochodzący z Niedzielska pod Wieluniem, był jednym z bohaterów bitwy pod Grunwaldem. Dworszowice były miejscem urodzenia Antoniego Bolesława Dobrowolskiego wybitnego glaciologa, geofizyka, meteorologa i hydrografa, uczestnika belgijskiej wyprawy do bieguna południowego. Imieniem Dobrowolskiego nazwano w 1959 r. pierwszą polską stację polarną na Antarktydzie. Wspominając wielkich uczonych pochodzących z gminy Nowa Brzeźnica warto też wspomnieć o Marianie Molskim oficerze wojsk Rzeczypospolitej, konfederacie barskim i poecie.

Przez gminę przepływają rzeki: Warta, Liswarta (jedna z najmniej zanieczyszczonych rzek w regionie), Kocinka i Pisia. Okolice nadwarciańskie porastają liczne lasy, odwiedzane w sezonie przez grzybiarzy.

Gmina Nowa Brzeźnica jest w przeważającej mierze gminą o charakterze typowo rolniczym, dominuje rolnictwo i leśnictwo. Uzupełnieniem jest rekreacja i wypoczynek. Zarówno istniejące na terenie gminy zakłady produkcyjne jak i nieprodukcyjne zatrudniają niewielki procent zamieszkałej ludności. W przeważającej mierze ludność naszej gminy utrzymuje się z niewielkich, rozdrobnionych, indywidualnych gospodarstw rolnych. Gospodarstwa te są o niskiej klasie gleby, w większości ziemie piaszczyste, porośnięte lasami, o znikomej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

Na terenie gminy nie funkcjonują większe zakłady produkcyjno – przemysłowe. W Urzędzie Gminy w 2018 roku zarejestrowanych było 154 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej. W przeważającej mierze jest to działalność jednoosobowa. Do większych zakładów zatrudniających po kilka osób należy Rozlewnia Orlen Paliwa Spółka Z.OO w Nowej Brzeźnicy, EUROVIA KRUSZYWA S.A. na gruntach w Dworszowicach Kościelnych oraz w Nowej Brzeźnicy sieć placówek handlowych Róża, Lewiatan, Dino.

Z instytucji nieprodukcyjnych należy wymienić:

- Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Brzeźnicy wraz z trzema filiami: w Dubidzach, w Dworszowicach Kościelnych oraz w Prusicku,
- Publiczne Gimnazjum w Nowej Brzeźnicy,
- Publiczne Przedszkole w Nowej Brzeźnicy,
- Punkty Przedszkolne w Dubidzach, w Dworszowicach Kościelnych oraz w Prusicku,
- Gminna Publiczna Biblioteka i jej dwie filie we wsi Dubidze i Prusicko,
- dziewięć jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej,
- Bank Spółdzielczy,
- Gminny Ośrodek Zdrowia,
- Apteka,
- Punkt Apteczny,
- Urząd Gminy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Brak miejsc pracy na obszarze gminy, jak i brak możliwości utrzymania się rodzin z niewielkich gospodarstw rolnych powoduje migrację za pracą. Znikomy procent zarówno mężczyzn jak i kobiet zatrudnianych jest w zakładach przemysłowych w Częstochowie i Kopalni Węgla Brunatnego w Bełchatowie oraz od niedawna w zakładach strefy przemysłowej w Radomsku.

Na dzień (31.12.2018 r.) gmina Nowa Brzeźnica zajmuje powierzchnię 135,95 km² zamieszkaną przez 4544 mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia wykaz sołectw z podziałem na miejscowości i mieszkańców (stan na 31.12.2018r.)

L.p.	Sołectwo	Miejscowości wchodzące w skład sołectwa	Liczba ludności w sołectwie
1.	Dubidze	Dubidze Janów Pieńki Dubidzkie	644

2.	Dubidze-Kolonia	Dubidze-Kolonia	258
3.	Dworszowice Kościelne	Madera Stoczki Zimna Woda	361
4.	Dworszowice Kościelne-Kolonia	Dworszowice Kościelne-Kolonia	135
5.	Konstantynów	Konstantynów Pieńki Dworszowskie	189
6.	Kruplin Radomszczański	Kruplin Radomszczański Kruplin-Barbarówka Kruplin-Parcela Kruplin-Piaski Kruplin Średni	418
7.	Kuźnica	Kuźnica	161
8.	Łązek	Łązek Płaszczyzna	111
9.	Nowa Brzeźnica	Nowa Brzeźnica	663
10.	Prusicko	Prusicko Kolonia Gidelska Jedle Kaflarnia Miroszowy Moczydła Rybaki Rzędowie Zapole	597
11.	Stara Brzeźnica	Stara Brzeźnica	410
12.	Trzebca	Trzebca Orczuchy	70
13.	Ważne Młyny	Ważne Młyny Gojsc Płaczki	223

14.	Wólka Prusicka	Wólka Prusicka Wierzba	304
Ogółem			4544

Tabela. Liczba sołectw w Gminie Nowa Brzeźnica wykaz miejscowości oraz liczbę ludności - dane ewidencja ludności Urzędu Gminy, stan na 31.12.2018r.

Demografia

W porównaniu do poprzednich lat nastąpił spadek liczby ludności. Jeszcze w roku 2011 liczba mieszkańców wynosiła 4842, a już odpowiednio w 2013 roku 4727 mieszkańców, w 2014 roku 4729 mieszkańców, w 2015 roku 4710 mieszkańców, w 2016 roku 4663 mieszkańców, w 2017 roku 4620 mieszkańców. W 2018 roku gęstość zaludnienia w Gminie wynosiła 33 osoby/km², a stosunek płci kobiet do mężczyzn jest porównywalny. Przyrost naturalny wyniósł według stanu na 31.12.2018r. wyniósł - 37 osób.

Charakterystykę ludności według grup wiekowych na obszarze Gminy Nowa Brzeźnica ukazuje poniższe zestawienie – dane na dzień 31.12.2018r.:

Przedział wiekowy	Liczba osób
0-2	109
3	40
4-5	76
6	37
7	49
8-12	207
13-15	120
16-17	95
18	40
19-65	1554
19-60	1269
>65	311
>60	637
razem	4544

Tabela: Liczba osób z terenu gminy Nowa Brzeźnica w poszczególnych przedziałach wiekowych. Stan na 31.12.2013r. Źródło: ewidencja ludności.

Analiza przedziałów wiekowych ludności Gminy Nowa Brzeźnica pozwala na stwierdzenie, iż najliczniej reprezentowane grupy stanowią osoby w przedziale wiekowym od 19 do 65 roku życia mężczyźni oraz od 19 do 60 roku życia kobiety, ogółem – 2823 osoby. Są to osoby w wieku produkcyjnym, co można uznać za pozytywny czynnik w trendzie demograficznym Gminy (osoby te stanowią prawie 62% ogółu mieszkańców Gminy). Odzwierciedleniem natomiast ogólnopolskiego trendu starzenia się społeczeństwa jest fakt zamieszkiwania na terenie gminy 948 osób w wieku powyżej 65 roku życia mężczyźni oraz powyżej 60 roku życia kobiety, co stanowi ponad 20 % ogółu mieszkańców gminy.

Infrastruktura edukacyjna

Na terenie gminy Nowa Brzeźnica funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- szkoła podstawowa wraz z trzema filiami, a mianowicie:
 1. Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Brzeźnicy
 - a) Filia w Dubidzach
 - b) Filia w Dworszowicach Kościelnych
 - c) Filia w Prusicku
- jedno gimnazjum
 2. Publiczne Gimnazjum w Nowej Brzeźnicy
- jedno przedszkole
 3. Publiczne Przedszkole w Nowej Brzeźnicy
- trzy oddziały przedszkolne
 - a) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubidzach
 - b) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dworszowicach Kościelnych
 - c) Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Prusicku

Nadzór pedagogiczny nad szkołami sprawuje Łódzki Kurator Oświaty. W roku szkolnym 2017/2018 do placówek oświatowych na terenie gminy uczęszczało 503 dzieci. Poniżej przedstawiamy tabelę ilustrującą liczbę dzieci w szkołach i przedszkolach na terenie gminy Nowa Brzeźnica w poszczególnych latach szkolnych.

	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowej Brzeźnicy	226	211	245

Filia w Dubidzach	22	13	16
Filia w Dworszowicach Kościelnych	24	16	14
Filia w Prusicku	19	15	11
Publiczne Gimnazjum w Nowej Brzeźnicy	124	123	77
Publiczne Przedszkole w Nowej Brzeźnicy	51	62	67
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dubidzach	22	31	24
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Dworszowicach Kościelnych	21	23	35
Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Prusicki	12	16	14
razem	521	510	503

Tabela: Liczba dzieci w szkołach. Źródło – Urząd Gminy w Nowej Brzeźnicy.

W jednostkach oświaty zatrudnionych jest 63 nauczycieli oraz 25 osób nie będących pracownikami pedagogicznymi (stan na dzień 31.12.2018r.) Z ogólnej liczby zatrudnionych nauczycieli 46 posiada stopień nauczyciela dyplomowanego, 12 mianowanych, 4 kontraktowych i 1 stażysta.

2.2. ANALIZA SWOT

W pracach nad strategią przy określaniu priorytetów rozwojowych zastosowano analizę SWOT (analiza ta polega na ustaleniu: z jednej strony szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia pomocy społecznej: z drugiej- atutów i słabości wynikających ze stanu własnych zasobów, SWOT – mocne strony /słabe strony/szanse/zagrożenia),oceniając zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki wpływające na działania związane z programowaniem strategicznym strategii.

Wnikliwe opracowanie SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Przy właściwym opracowaniu stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. W późniejszej analizie SWOT odniesiono się wyłącznie do kwestii społecznych.

Analiza SWOT została przygotowana w Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy:

Przedstawione poniżej czynniki obejmują :

- Siły- wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Słabości- wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- Szanse – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- Zagrożenia - zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów,

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> - Zwiększony odsetek ludzi młodych ze średnim i wyższym wykształceniem - Zauważalny wzrost poziomu wykształcenia i kwalifikacji u osób młodych - Współpraca z kuratorami sądowymi - Udzielanie różnych form wsparcia przez GOPS - Podniesienie kwalifikacji kadry pracowników socjalnych - Trafne zdiagnozowanie problemów występujących w środowisku (bezrobocie, osoby samotne, długotrwale chore i niepełnosprawne, alkoholizm i inne współistniejące) - Dobra współpraca ze szkołami - Współpraca ze służbą zdrowia - Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy - doświadczona i wykształcona kadra pedagogiczna w szkołach gminnych - szeroka oferta zajęć rozwijających zainteresowania oferowana przez szkoły - Rozwinięte formy pomocy poza materialnej 	<ul style="list-style-type: none"> - Niski poziom wykształcenia osób długotrwale bezrobotnych - Brak ofert pracy dla osób o niskich kwalifikacjach - Migracja osób wykształconych, młodych za granicę i do miast - Słabo rozwinięta infrastruktura w gminie i powiecie - Niski poziom życia osób starszych - Istnienie barier utrudniających pełen udział w życiu społecznym osobom niepełnosprawnym i starszym - Pogłębiające się zjawisko braku zainteresowania przez dzieci, wnuków starszymi, rodzicami i dziatkami - Bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów - Występujące zjawisko dziedziczenia bezrobocia oraz niskiego poziomu wykształcenia - Słabe zaangażowanie społeczeństwa na rzecz swoich społeczności lokalnych - słaba infrastruktura komunikacyjna (brak chodników i ścieżek rowerowych) - mała ilość miejsc aktywnego wypoczynku

SZANSE	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Możliwość pozyskania środków finansowych z Unii Europejskiej na realizację projektów – Utworzenie nowych miejsc pracy na terenie gminy – Rozwój i promowanie świetlic środowiskowych – Zaangażowanie władz samorządowych w działania społeczne – Ograniczenie zjawiska bezrobocia wśród młodzieży – Aktywizacja zawodowa długotrwale bezrobotnych – Ułatwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym osobom starszym poprzez zwiększenie pomocy w formie usług opiekuńczych – Wzmocnienie relacji rodzinny poprzez prawidłowe spędzenie wolnego czasu – Nawiązanie kontaktu z osobami starszymi i podjęcie próby integracji ich ze środowiskiem poprzez zagospodarowanie nadmiaru wolnego czasu 	<ul style="list-style-type: none"> – Migracja osób o wysokich kwalifikacjach – Niechęć osób bezrobotnych po 40 roku życia do podnoszenia swoich kwalifikacji – Zbyt mały przyrost ofert pracy na terenie gminy – Negatywne wzorce do naśladowania(zgrupowania osób nadużywających alkoholu w miejscach niedozwolonych) – Wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień – Przyzwolenie rodziców dostępu dzieciom do Internetu bez ograniczeń i nadzoru dorosłych – Społeczna akceptacja pracy na „czarno” i korzystanie z pomocy społecznej – Izolacja ludzi starszych, pogorszenie się jakości życia, osamotnienie, odrzucenie ,brak opieki ze strony najbliższych, sporadyczne odwiedziny przez dzieci – Rozluźnienie więzi rodzinnych i lokalnych – Narastanie zjawiska wyuczzonej bezradności

2.3. Problemy społeczne w perspektywie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Kwestia bezrobocia

Jednym z problemów występujących na terenie naszej gminy jest bezrobocie, które niesie za sobą wiele negatywnych skutków. Dane statystyczne dotyczące zjawiska bezrobocia w znacznym stopniu je zniekształcają , powszechnym zjawiskiem jest „ praca na czarno’’, co powoduje utajanie bezrobocia. Bezrobocie wpływa negatywnie na wiele sfer życia, standard życia wielu ludzi stale się obniża. Bezrobotnym jest osoba niezatrudniona, nieprowadząca działalności gospodarczej i niewykonująca innej pracy zarobkowej, która jest zdolna i gotowa do podjęcia zatrudnienia (w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy). Bezrobotnym w rozumieniu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jest osoba poszukująca zatrudnienia, która ukończyła 18 rok życia, a nie osiągnęła wieku emerytalnego, aktualnie nie uczy się na żadnym szczeblu kształcenia, lub nie jest skierowana na szkolenie przez PUP, nie nabyła prawa do emerytury i renty, nie jest właścicielem gospodarstwa rolnego. Długotrwale bezrobocie występuje wówczas, gdy osoba pozostaje bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy.

Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin. Obraz życia rodzin dotkniętych bezrobociem to: narastające konflikty spowodowane brakiem pracy, spadek autorytetu w oczach współmałżonka i dzieci. Rodziny, które dotyka bezrobocie szybko ubożeją, pogarszają się stosunki rodzinne. Dodatkową komplikacją jest fakt, iż większość rodzin, w których z różnych powodów jeden z członków traci pracę, nie posiada oszczędności. Pojawiają się zatem trudności z zaspokojeniem podstawowych potrzeb materialno- bytowych.

Najbardziej narażone na niegodności związane z bezrobociem są rodziny niepełne i wielodzietne. Ograniczają one konsumpcję do minimum, rezygnują przede wszystkim z wydatków na odzież, obuwie, gazety i książki, wyjazdów urlopowych, wypoczynku wakacyjnego dzieci, rozrywek. Niekorzystnym zjawiskiem towarzyszącym bezrobociu związanym z funkcjonowaniem rodziny jest utrwalanie u dorosłych jak i u dzieci roszczeniowej postawy wobec instytucji pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej jest traktowany wówczas jako instytucja, która musi przyznać pomoc finansową, niezależnie od tego czy ze strony osób zainteresowanych podejmowane są jakiegokolwiek działania zmierzające do poprawienia sytuacji materialnej rodziny.

Zwiększanie się grupy bezrobotnych świadczeniobiorców pomocy społecznej łączy się ze wzrostem zadań i wydatków oraz koniecznością dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Dominującą formą pomocy są świadczenia pieniężne. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, motywowanie do działań ukierunkowanych na zatrudnienie, jak również technika kontraktu, która pozwala na to, by pomoc – jej forma, wysokość i okres świadczenia – uzależniona była od aktywności klienta i jego rodziny. Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się alkoholizm, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych.

Stan na dzień 31 grudnia roku:	Bezrobotni ogółem
2016	183
2017	168
2018	167

Tabela: Liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Nowa Brzeźnica. Źródło PUP Pajęczno.

Kwestia uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Uzależnienie od alkoholu oraz inne uzależnienia, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich źródłem, jak i ich skutkiem są inne problemy.

Nadużywanie alkoholu i środków psychoaktywnych powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są bezrobocie, ubóstwo, dysfunkcje rodziny, długotrwała choroba, przestępczość — w tym przemoc w rodzinie. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm można wymienić uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia.

Pomoc osobom uzależnionym oraz ich rodzinom koordynowana jest przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która przeprowadza postępowanie zmierzające do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione, poprzez ich motywowanie a w niektórych przypadkach kierowanie sprawy na drogę sądową. Realizacja zadań z zakresu uzależnień od alkoholu prowadzona jest na podstawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uchwalanych na każdy rok kalendarzowy. Raz w roku składane jest Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji tego programu.

W 2018 roku na terenie gminy 10 osób posiada stwierdzoną przez biegłych sądowych opinię o uzależnieniu, jednakże sprawy prowadzone przez GKRPA nie odzwierciedlają w pełni wielkości zjawiska alkoholizmu na terenie gminy. Osoby, czy rodziny dotknięte problemem alkoholowym często wstydzą się zgłaszać problem, bojąc się stygmatyzacji ze strony środowiska.

Działalność profilaktyczną, szczególnie z rodzinami osób uzależnionych, prowadzą pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy, w ramach wykonywanych czynności służbowych – świadczenia pracy socjalnej, podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych u rodzin w których występuje alkoholizm lub podejrzenie dotknięcia tym problemem.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 2010 roku nałożyła na gminy obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego zajmującego się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zespół taki Wójt Gminy Nowa Brzeźnica powołał stosownym zarządzeniem dnia 30 września 2011 roku. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi

przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji w Pajęcznie, oświaty na szczeblu gminnym, ochrony zdrowia oraz przedstawiciel Sądu Rejonowego w Wieluniu. Zespół łącznie liczy 11 osób. Działa przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy. Posiedzenia Zespołu odbywają się co najmniej raz na kwartał i są zwoływane głównie celem rozpatrywania, tzw. „Niebieskich Kart”. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.

Od kilku lat obserwuje się na terenie Gminy Nowa Brzeźnica, jak i zresztą w całym kraju starzenie się społeczeństwa, czyli stały, systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku 18 - 60 r. życia, co przy przedłużającej się średniej długości życia i co za tym idzie, zwiększaniu się liczby osób starszych wymagających pomocy w codziennej egzystencji powoduje zwiększone zapotrzebowanie na niektóre formy pomocy. Zasadniczym kierunkiem działań gminy musi zatem być zapewnienie odpowiednich form i zakresu opieki zdrowotnej i socjalnej dla tej grupy społecznej.

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji. Niepełnosprawność jest również rozumiana jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna prowadzić aktywne działania, na wszystkich szczeblach życia społecznego, aktywnie pracować na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse i warunki korzystania z przysługujących im praw.

Planuje się wykorzystanie potencjału osób starszych w działaniach społecznych i edukacyjnych, zwiększanie zakresu pomocy dla osób wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych, działania w celu wprowadzenia asystenta dla osoby starszej, niepełnosprawnej. Dążenie do utrzymania osób starszych, niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania w szczególności poprzez uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych, współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w Pajęcznie w zakresie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych,

wsparcie osób przewlekłe psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekłe zaburzenia psychiczne.

Poniżej zestawienie osób w wieku emerytalnym, którym GOPS udzielił pomocy (w drodze decyzji administracyjnej). Dla kobiet wiek od 60 lat, dla mężczyzn wiek od 65 roku życia.

Rok \ Płeć	Kobiety	Mężczyźni
2016	16	7
2017	11	12
2018	11	17

Tabela. Liczba osób w wieku emerytalnym, którym przyznano pomoc w poszczególnych latach. Źródło-dane własne GOPS.

Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej

Opiekę zdrowotną zapewnia mieszkańcom gminy Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowej Brzeźnicy. Ponadto funkcjonują dwa prywatne gabinety stomatologiczne, z których jeden posiada również kontrakt z NFZ. Placówka zatrudnia jednego lekarza medycyny rodzinnej specjalistę chorób wewnętrznych oraz dwa razy w tygodniu przyjmuje lekarz pediatra. Występuje tu dotkliwy brak chociażby jeszcze jednego lekarza, najlepiej o specjalności geriatrycznej. W zakresie opieki pielęgniarskiej również występują niedobory kadrowe. W placówce są zatrudnione dwie pielęgniarki w tym jedna środowiskowa i druga pielęgniarka medycyny szkolnej oraz położna na ½ etatu.

Świadczeniem pomocy społecznej w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy, w którym jest zatrudniony kierownik, trzech pracowników socjalnych, 2 osoby świadczącą usługi opiekuńcze. W ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na dany rok kalendarzowy zatrudniany jest asystent rodziny w ramach programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej organizowanego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo - wychowawcze, szczególnie niewydolnych ekonomicznie i w zakresie opieki nad dziećmi.

Niskie dochody ludności gminy (osiągane głównie z pracy w rolnictwie) rzutują na wysoką liczbę osób zgłaszających się o pomoc społeczną. Poniższa tabela wyszczególnia

rodzaje pomocy świadczonej przez GOPS w Nowej Brzeźnicy. Dane przedstawione w poniższej tabeli obrazują osoby lub rodziny korzystające z różnych form pomocy.

Rok Rodzaj świadczenia	2016		2017		2018	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	29	31	33	36	31	33
Zas. okres.	30	47	32	52	31	52
Posiłek	218	218	66	170	62	145
Zas. celowy i specjalny celowy	118	118	73	106	72	110
DPS	2	2	2	2	2	2
Schronienie	1	1	3	3	2	2

Tabela: Udzielone świadczenia - liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie i osób w rodzinach w poszczególnych latach. Źródło – sprawozdania roczne MRPiPS

Poniżej tabela ilustrująca liczbę osób, którym przyznano decyzją świadczenie i liczbę osób w rodzinach, ze względu na przesłankę uprawniającą do przyznania pomocy. Dane liczbowe nie sumują się, ponieważ u osoby, czy rodziny korzystającej z pomocy społecznej może wystąpić kilka sytuacji problemowych.

Rok przesłanka	2016		2017		2018	
	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba osób w rodzinach
Bezdomność	1	1	3	3	2	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	23	119	19	95	17	83
W tym: wielodzietność	23	119	18	93	16	81
Bezrobocie	85	233	73	186	66	172
Niepelnosprawność	24	28	27	31	25	29
Długotrwała lub ciężka choroba	45	85	43	72	47	76
Bezradność w sprawach opiekowych	11	35	10	31	7	19
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0	0	0
Alkoholizm	7	7	9	12	11	15
Opuszczenie zakładu karnego	2	2	1	1	1	1
Zdarzenie losowe	1	0	4	7	0	0

Tabela: Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie i osób w rodzinach korzystających w pomocy tutaj ośrodka w poszczególnych latach, ze względu na powód. Źródło: roczne sprawozdania MRPiPS.

2.4. Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy Nowa Brzeźnica

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania.

Do osób, które w największym stopniu dotykają lokalne problemy społeczne zaliczyć można dzieci i młodzież, przede wszystkim pochodzące głównie z rodzin dotkniętych ubóstwem, wielodzietnością, dysfunkcyjnych.

Do grupy osób szczególnie narażonych należy także grupa ludzi starszych i samotnych, osoby chore i niepełnosprawne oraz rodziny wielodzietne, ubogie i z problemem alkoholowym. Kolejną grupą mieszkańców, która odczuwa skutki problemów społecznych, są długotrwale bezrobotni, pozostający bez prawa do zasiłku i ich rodziny. Ponadto należy również zwrócić uwagę na osoby słabo wykształcone oraz rolników utrzymujących się tylko z pracy w gospodarstwie rolnym.

Z powyższego zestawienia wynika rozkład wskazań najistotniejszych kwestii społecznych, które winny stać się przedmiotem szczególnej troski samorządu lokalnego.

1. Pomoc dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin najuboższych i dotkniętych dysfunkcją.
2. Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy.
Aktywizacja społeczna i zawodowa.
3. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy.
4. Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Promocja zdrowia.
5. Pomoc rodzinom zagrożonym kryzysem rodzinnym – przemoc w rodzinie.
6. Podniesienie poziomu integracji społecznej w gminie.

2.5. Podmioty pomagające w rozwiązywaniu problemów społecznych

Podmiotami funkcjonującymi na terenie gminy, z którymi Gmina i Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy prowadzi współpracę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych są m.in.:

- Gminny Ośrodek Zdrowia w Nowej Brzeźnicy,

- Świetlica wiejska działająca w Trzebcy,
- Gimnazjum Im. Jana Pawła II w Nowej Brzeźnicy,
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Nowej Brzeźnicy wraz z jej trzema filiami w Dubidzach, w Dworszowicach Kościelnych oraz w Prusicku,
- Publiczne Przedszkole w Nowej Brzeźnicy,
- Trzy oddziały przedszkolne przy filiach szkolnych w Dubidzach, w Dworszowicach Kościelnych oraz w Prusicku,
- Komenda Powiatowa Policji w Pajęcznie,
- Organizacje pozarządowe działające na terenie gminy Nowa Brzeźnica,
- Kościoły katolickie

3. CELE STRATEGICZNE

3.1. Pomoc dzieciom i młodzieży, zwłaszcza z rodzin najuboższych i dotkniętych dysfunkcją.

Cele:

1. Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami, oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.
3. Przeciwdziałanie szerzeniu się postaw destrukcyjnych, agresywnych, aspołecznych w środowisku dzieci i młodzieży.
4. Pomoc dzieciom wybitnie zdolnym celem zwiększenia możliwości sięgania po dalszą edukację
5. Objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną dzieci i młodzieży z problemami społecznymi i emocjonalnymi.
6. Objęcie formami zorganizowanej opieki dzieci do lat 3 np. poprzez: dziennych opiekunów, kluby dziecięce, żłobki.

Kierunki działań:

1. Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
2. Systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
3. Systematyczne współdziałanie z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
4. Wspieranie działań mających na celu powstawanie nowych i poprawę funkcjonującej świetlicy wiejskiej, które zapewnią dzieciom rozrywkę i organizację czasu wolnego.
5. Zorganizowanie grup pomocowych dla dzieci wybitnie zdolnych.

3.2. Pomoc osobom bezrobotnym w przekwalifikowaniu się oraz znalezieniu pracy. Aktywizacja społeczna i zawodowa.

Cele:

1. Zapobieganie powstawaniu i pogłębianiu się zjawiska bezrobocia oraz zapewnienie wsparcia dla osób i ich rodzin pozostających bez pracy.
2. Aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych.
3. Zorganizowanie form pomocy poszukującym pracy – szkolenia pozwalające uzyskać kwalifikacje zawodowe zgodne z zapotrzebowaniem rynku pracy.

Kierunki działań:

1. Stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Pajęcznie w zakresie monitorowania i rozwiązywania zjawiska bezrobocia na terenie gminy:
 - a) organizacja prac społecznie użytecznych,
 - b) promowanie szkoleń,
 - c) prace interwencyjne,
 - d) roboty publiczne.
2. Objęcie pracą socjalną osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia. W szczególności należy dążyć do udzielenia osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie: poradnictwa, doradztwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy.

3. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych problemem bezrobocia.
4. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy.
5. Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i osób długotrwale bezrobotnych.
6. Utworzenie Punktu Porad Obywatelskich jako ośrodka wsparcia (porady psychologiczne i prawne) i ośrodka doradztwa (porady w zakresie doradztwa zawodowego) dla osób bezrobotnych.
7. Wspieranie warsztatów aktywizacji zawodowej i powstania grup samopomocowych.
8. Promowanie przedsiębiorczości społecznej i zatrudnienia subsydiowanego.
9. Tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości w celu stworzenia mikroprzedsiębiorstw na terenie gminy Nowa Brzeźnica.

3.3. Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy

Cele:

1. Zwiększenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków (prowadzenie działalności informacyjnej poprzez media i publikacje; ogłaszanie danych na temat epidemiologii i działania placówek prowadzących działalność profilaktyczną; organizowanie kampanii edukacyjnych na temat problematyki narkomanii).
2. Wzrost zaangażowania społeczności lokalnych w działania profilaktyczne (uwzględnienie problematyki w gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, wspieranie lokalnych inicjatyw działań profilaktycznych na terenie Gminy, szkół podstawowych, organizacji pozarządowych itp.
3. Zintegrowanie działań profilaktycznych (młodzież, rodzice, wychowawcy) oraz wsparcie finansowe merytoryczne programów profilaktycznych adresowanych do wszystkich zainteresowanych równocześnie: młodzieży, rodziców i nauczycieli.
4. Udostępnianie oferty terapeutycznej współpraca z organizacjami pozarządowymi i instytucjami opiekuńczo– wychowawczymi dla dzieci i młodzieży.

Kierunki działania:

1. Zwiększanie zaangażowania społeczności lokalnych w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych:
 - a) wspieranie szkół podstawowych w rozwijaniu działań profilaktycznych,
 - b) prowadzenie programów profilaktycznych i wprowadzanie programów alternatywnych jako element organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży,
 - c) organizowanie i prowadzenie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem oraz ich rodziców,
 - d) wspieranie merytoryczne kadry pedagogicznej przy opracowywaniu szkolnych programów profilaktycznych.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku, poprzez prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii adresowanych w szczególności do określonych grup docelowych (młodzieży szkół podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych).
3. Wspieranie organizowania i prowadzenia na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży:
 - a) organizowanie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców,
 - b) promowanie zdrowego stylu życia,
 - c) wprowadzanie programów edukacyjnych, organizowanie konkursów, olimpiad, turniejów promujących zdrowy styl życia bez nałogów,
 - d) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych jako element programów psychoprofilaktycznych w szkołach.
4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotyczne pomocy psychospołecznej i prawnej oraz prowadzenie działalności informacyjnej:
 - a) pomoc dla rodziców dzieci zażywających narkotyki poprzez:
 - informowanie o formach pomocy dzieciom i młodzieży zażywającym narkotyki,
 - wykrywanie zagrożeń narkotycznych występujących w rodzinach,
 - uświadamianie członkom rodzin zagrożeń wynikających z narkomanii,
 - dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii,

- prowadzenie grup wsparcia dla rodziców dzieci uzależnionych od narkotyków,
 - b) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego i prawnego,
 - c) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.
- 5. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów narkomanii:
 - a) współpraca z organizacjami pozarządowymi, kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi z zakresu zapobiegania narkomanii,
 - b) szkolenie realizatorów programu zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii.
- 6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego. Zadanie realizowane będzie poprzez nawiązanie współpracy z GOPS w Nowej Brzeźnicy w zakresie udzielania przez tę instytucję pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, oraz przekazywanie przedmiotowych informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin.

W w/w zakresie cele i kierunki działań są realizowane zgodnie z przyjmowanym corocznie przez Radę Gminy Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii zawierającym szczegółowe działania.

3.4. Pomoc ludziom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. Promocja zdrowia.

Struktura demograficzna gminy Nowa Brzeźnica wskazuje na zwiększanie się grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym oznacza to, że problemy dotyczące osoby starsze oraz niepełnosprawne będą się nasilały i wymagają działań profilaktycznych i interwencyjnych. Dlatego ważne jest rozwijanie zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz

osób starszych i niepełnosprawnych.

Cele:

1. Zapewnienie odpowiednich form opieki i aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym.
3. Aktywizacja osób i rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym znajdującym się w otoczeniu.
4. Promocja zdrowia.

Kierunki działania:

1. Utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania w szczególności poprzez uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Wsparcie finansowe i niefinansowe dla osób samotnych, w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.
3. Podejmowanie działań zmierzających do systematycznego łamania barier dla osób niepełnosprawnych.
4. Współdziałanie z organami administracji publicznej i organizacjami pozarządowymi dla skutecznego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.
6. Rozwój działań informacyjnych i promocyjnych związanych z pozycją w społeczeństwie osób w podeszłym wieku i niepełnosprawnych.
7. Wyrównanie szans dostępu do opieki zdrowotnej, działania profilaktyczne i promocja zdrowia.
8. Wsparcie osób przewlekle psychicznie chorych, upośledzonych umysłowo oraz wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych.

3.5. Pomoc rodzinom zagrożonym kryzysem rodzinnym i przemocą w rodzinie.

Cele:

1. Wzmocnienie rodziny w jej funkcjach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Zapobieganie i ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

1. Diagnoza potrzeb poszczególnych rodzin.
2. Udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb.
3. Współpraca pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi, wychowawcami w szkołach i przedszkolach, kuratorami, sądem i policją.
4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Pajęcznie, mająca na celu zapewnienie opieki dzieciom z rodzin niewywiązujących się ze swoich funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
5. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz Policją w przypadkach przemocy w rodzinie i konieczności interwencji kryzysowej.
6. Pomoc ofiarom przemocy w rodzinie min. pomoc materialna, psychologiczna zapewnienie schronienia oraz praca socjalna.
7. Opracowanie i realizacja programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie, mającego na celu stworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i pomocy ofiarom przemocy.
8. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie przez doskonalenie procedury „Niebieskiej Karty”.
9. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
10. Opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.
11. Inne działania wynikające z aktualnych potrzeb.

3.6. Podniesienie poziomu integracji społecznej w gminie.

Cele :

1. Ograniczenie zjawiska marginalizacji osób starszych.
2. Podniesienie aktywności społecznej mieszkańców na rzecz środowiska lokalnego.

Kierunki działania:

1. Utworzenie Klubu Seniora.
2. Angażowanie osób starszych w działalność społeczną w oparciu o organizacje pozarządowe.
3. Rozpowszechnianie wolontariatu wśród osób starszych – uruchomienie działań pomocy sąsiedzkiej „sąsiad sąsiadowi”.

4. Wspieranie poszerzenia ofert działalności Kół Gospodyń Wiejskich.
5. Podejmowanie różnego rodzaju imprez integracyjnych – festyny, konkursy, zajęcia tematyczne, wycieczki, szkolenia, itp.

4. MONITORING STRATEGII

Monitoring strategii jest obserwacją celów strategicznych i realizacji programów operacyjnych wynikających z następnych faz programowania rozwoju. Monitoring realizacji strategii umożliwia: obserwację stanu zaawansowania projektów rozwojowych, umożliwiających aktualną identyfikację problemów w ich realizacji, ocenę zaangażowania jednostek odpowiedzialnych za ich realizację, weryfikację zgodności założonych celów i efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków, kontrole postępu prac związanych z realizacją działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym cele i działania do roku 2025 w zakresie problematyki społecznej, wymagającym okresowej aktualizacji do zmian zachodzących w otoczeniu, jak i w samym społeczeństwie. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Gminy Nowa Brzeźnica kończy pierwszy etap planowania. Długookresowy charakter planowania strategicznego wymaga stałego monitorowania zmian prawnych, gospodarczych, politycznych, społecznych i ich uwzględniania w strategii. Podstawą skutecznego wdrożenia strategii jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno – gospodarczych, zachodzących na terenie gminy. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania i ewaluacji strategii są wyznaczone działania. Obowiązek monitorowania realizacji działania posiada Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Monitoring wybranych bądź wszystkich działań, powinien być dokonywany zawsze w sytuacji wprowadzenia nowych zadań do strategii oraz w każdym przypadku dokonania aktualizacji strategii. Aktualizacji strategii będzie dokonywał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy. Zakładany jest coroczny przegląd strategii, mogący skutkować modyfikacją jej zapisów. Przegląd oceniać będzie stopień realizacji wskaźników oraz poprawność zakładanych celów i priorytetów.

Wskaźniki monitoringu

- ilość stworzonych nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- ilość zrealizowanych inwestycji w ramach rozwoju społeczno-gospodarczego gminy ze środków unijnych,

- ilość osób objętych pomocą wsparcia dziennego na terenie gminy,
- ilość dzieci i młodzieży objętych programem dożywiania,
- liczba osób mających problemy opiekuńczo- wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy,
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie,
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe,
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanych z tą patologią w ramach systemu sieciowej pomocy,
- liczba atrakcji (zajęć, imprez) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia.

Finansowanie strategii

Przewidywane źródła finansowania strategii to :

- środki strukturalne Unii Europejskiej,
- środki z funduszy krajowych,
- środki z budżetu państwa,
- środki własne samorządu.

5. UWAGI KOŃCOWE

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Działania określone w powyższej strategii są zadaniami ogólnospołecznymi i ważnym elementem polityki społecznej gminy Nowa Brzeźnica. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Nowa Brzeźnica na lata 2019 – 2025 nakreśla długofalowe działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one same w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Strategia jest dokumentem otwartym i wraz z upływem czasu, czy zmiany potrzeb i możliwości będzie uaktualniana zgodnie z potrzebami społecznymi. Na Koordynatora realizacji niniejszej strategii wyznacza się Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Brzeźnicy.